

MOLNÁR IMRE

BÚCSÚTÖREDÉK TÓTH KARCSITÓL

Jan Twardowski lengyel költőnek van egy verse, melynek kezdő sorai így szólnak: „Siessünk szeretni az embereket, mert oly hamar itt hagynak bennünket, marad utánuk néhány cipő és a süket telefon...”

Miután Öllős Lacitól megkaptam közös barátunk, (kenyeres pajtásunk) Tóth Karcsi halálhírét, percekig süket csönd vett körül. Amikor ki tudtam mozdulni a szobámból, a belvárosban Mikloško Ferkóval futottam össze, aki szintén megdöbbenve fogadta a hírt: „De hisz Ő egy alapember volt!” – mondta olyan csodálkozással a hangjában, mint aki meg van győződve arról, hogy az „alapemberek” nem mehetnek csak úgy el közülünk, nem hagyhatnak magunkra minket... Vagy ha mégis, akkor ez valami tévedés vagy félreértés kell legyen.

A halálhír utáni céltalanul süket percekben magam is ilyesmire gondoltam, no meg az elszalasztott látogatások, s a velejáró beszélgetések e földön már soha vissza nem térő mulasztásaira. A válasz nélküli miértek és hogyanok sokaságára, miközben Twardowski verssorait ismételtetem: „Siessünk szeretni az embereket, mert oly hamar itt hagynak bennünket...”

A magyarbarát Mikloško a lényegre tapintott, amikor „alapembernek” nevezte Karcsit. Ez a megnyilatkozás nyilván Tóth Károly rendszerváltásban vállalt szerepére vonatkozott, hisz Ferkot is ennek tájékán ismertük meg sokan.

Mert Karcsi valóban rendszerváltó ember volt. (Nem azok közül való, akik saját semmittevésüket naponta számos indokkal magyarázva meglapultak a háttérben, majd az idők változtával kényelmesen beleültek a készbe. Nem, Ő) abból a fajtából való volt, aki vállalva a kockázatot szinte mindenről kész volt lemondani elvei megtartása, céljai elérése érdekében. Kollégiumi szobáink számtalan átbeszéltetett éjszakája, érvei módszeres logikája, az ellenzéki

időkben vállalt bátor kiállása, alapos felkészültsége, széleskörű műveltsége és távlatokba mutató elgondolásai, mind-mind bizonyítékul szolgálnak a fenti állítás igazsága mellett.

Amikor kapcsolatot épített és tartott az antikommunista magyar, lengyel és cseh ellenzékkel, amikor nyílt kiállást vállalt a bebörtönzött Duray Miklós mellett, amikor a magyar iskolák védelmében memorandumot szerkesztett, szamizdatot sokszorosított és illegális összejövetelek egész sorát szervezte, amikor földalatti politikai szervezkedésbe fogott, még nem lehetett tudni, milyen kimenetelre lesz mindennek, s azt sem, hogy tevékenységének eredménye a siker vagy épp a börtön lesz-e majd a jövőben. De Ő, mindennek ellenére, szívós állhatatossággal ment tovább a maga útján...

S most, midőn földi életpályája oly korán lezárult, bizony be kell ismerünk, köszönettel tartozunk Karcsinak. Köszönettel azért, hogy álmai jó részét (mely oly sokak vágyálmával megegyezett) Ő valóra is tudta váltani. Az Ő lakásán alakult meg a II. világháború utáni első szlovákiai magyar független politikai szervezet, mely a parlamentbe is bejutott, részese lehetett a felvidéki magyar társadalom, illetve az egész akkori Csehszlovákia demokratikus átalakulási folyamatának. Alapítója s vezetője lehetett az oly sokat tervezgetett tudományos intézetnek, melynek fáradszóró gondoskodással egyengette útját szinte az utolsó napokig.

De a fent felsoroltak végül is csak a földi léptékekkel mindig tökéletlen formák kialakításának lehetőségét hozták meg számára.

Karcsi tudta, az igazi eredményt az jelenti, ha a formákat megfelelő tartalommal tudjuk megtölteni. S ez a felismerés adta életének további, jóval nagyobb hatósugarú és mélységű tevékenység körét. S Ő e vonatkozásban is

példás életművet hagyott maga után. Olyat, amelyről egy másik jó barát, Berényi József azt írta, hogy tevékenysége során alázatával, szorgalmával, az emberekhez forduló bizalmával, bölcsességével és segítőkészségével a körülötte lévők példaképévé, egyfajta szimbólummá tudott válni. Az idézett szerzőtől nem árt többször megismételni azt sem, hogy Karcsi politikusként is olyan ember volt, aki nem intrikált, nem áskálódott mások háta mögött, hanem – ha kellett – kész volt a kevésbé látványos posztokon is odaadó munkát végezni a „köz” érdekében. Miért? Mert szolgálni akarta a közösséget, melyből vétetett, s amelyhez mindvégig hű maradt, még akkor is, ha minderről oly ritkán beszélt. Ez a belső hűség Karcsi számára a szeretetnyelv egyik formája volt. Hitt abban, hogy a jól végzett munka, a tisztas helytállás végül is megtermi a maga méltó gyümölcsét.

Munkatársaitól tudjuk, hogy napon-ta, szinte mindenkit megelőzve kezdte munkáját a Fórum Intézetben, ahol délután rendszerint utolsóként állt fel íróasztala mellől. Első rosszulletéről munkatársai úgy értesültek, hogy amikor telefonon értekezletre hívták, abban a hiszemben, hogy mint mindig, most is irodájában dolgozik, ő ezt a telefonhívást már a kórházban fogadta. Talán azért nem értesített senkit rosszulletéről, nehogy pánikot keltsen köztük. „Ennek a munkának folytatódnia kell”, mondogatta gyakran, amikor az Intézetről beszélgettünk. S ez a munka mára meghozta a gyümölcsét. Nagyrészt az Ő odaadó ténykedésének köszönhető, hogy a Fórum Intézet a rendszerváltás utáni szlovákiai magyar társadalom legjelentőségtebb intézményévé tudott felnőni.

Jeles értelmiségi elődeink itt a történelmi Felföldön egy időben oly sokat írtak s gondolkodtak a „Felvidéki Szellem” mibenlétéről, melynek összetevőit olyan fogalmakkal írták körül, mint

PINTES GÁBOR

A KATEDRA TÁRSASÁG MÁSODIK ÜLÉSE A 2016-OS ESZTENDŐBEN

amilyen a hit, a hazaszeretet, a szorgalom, a felelősség- és áldozatvállalás, a kiútkeresés, a nyitottság, a tisztas helytállás és a becsületesség...

Tóth Karcsi fájdalmasan rövid életművét talán azzal az állítással tudnánk legtalálósabban összegezni, hogy abban ez a bizonyos „Felvidéki Szellem” éledt újjá, példát adva nekünk emberségből és magyarságból.

Köszönjük, drága barátunk, hogy volt bátorságod „merészet és nagyot gondolni”, s rátéve életed bebizonyítani nekünk, sokszor kicsinyhitű társaidnak, hogy igenis **lehet eredményesen küzdeni emberi méltóságunk, jogaink és jövőnk visszaszerzéséért.** Hivatásodat remények közt vagy reménytelenségben, sikerek közt vagy sikertelenségben, de mindig becsülettel helytállva, immár végleg betöltötted. A téged gyötrő embertelen kórral szembeni évekig tartó sziszifuszi küzdelmedet is szívós kitartással vívtad. Soha nem hallottunk panaszkodni, szemedből békesség és megnyugvás sugárzott felénk az egyre reménytelenebb egészségi állapotodban is.

Kedves Nóra és Ádám, fogadjátok a Karcsit tisztelő és szerető barátok szolidaritását és részvétét. Osztozva mérhetetlen fájdalmatokban, talán nektek is, nekünk is vigaszt nyújt az a tény, hogy Karcsi élete ajándék volt mindannyiunk számunkra! Nem csak azok számára, akik ismerték és szerették őt, hanem még azoknak is, akik személyesen nem találkozhattak vele, mert az általa megteremtett értékek az egész magyarság szellemi kincsestárát gazdagítják immár.

Most, az odaírt dimenziókból, a halhatatlanná vált elődök sorából talán ő is azt üzeni nekünk: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam”.

Bárcsak tanulni tudnánk példából, drága barátunk, mindannyiunk Karcsija! Nyugodj békességben!

2016. szeptember 23-án tartotta idei második ülését a Katedra Társaság. A szakmai találkozó vezérgondolata az iskolaszervezettenből, iskolamenedzsmentből fakadt – Miként lehet az iskola a régió legjobb iskolája? A szokásoknak megfelelően egy előadás és két korreferátum alkotta a KT ülésének programját.

Novák Mónika, az Érsekújvári Czuczor Gergely Alapiskola igazgató asszonya már az előadása címében (Miként legyen az iskolánk jó iskola?) is utalt arra, hogy elsősorban nem a „legjobb iskola” címet kell célba venni, sokkal inkább arra törekedni, hogy a minőségi oktató-nevelő munka képes legyen meggyőzni mindazokat, akik esetleg ezen minőségi okoknál (kifogásoknál) fogva nem anyanyelven kívánnák biztosítani gyermekük nevelését, oktatását. Az igazgató asszony előadásában kitért a tantestület és az iskola életét biztosító személyi bázis menedzselésének több részletére is, melyek döntő módon befolyásolják az iskola sikerét/sikertelenségét.

Fibi Sándor korreferátumában „egy iskola felemelkedésének” titkaiba, részleteibe avatta be a Katedra Társaság ülésének hallgatóságát. Előadásában a Dunaszerdahelyi Vámbéry Ármín Alapiskola „története” szolgáltatta a kiinduló alapot, ahol is pár év alatt sikerül megkétszerezni a diákok létszámát. Ami viszont még ennél is nagyobb siker, hogy az említett iskola a régió egyik legsikeresebb és a szülők szempontjából legkeresettebb intézményévé vált. Fibi Sándor, aki az említett időszakban az iskola igazgatója

volt, kiemelte, hogy egy innovatív pedagógiai program megvalósításához az egész iskola közösségének támogatására és meggyőződésére van szükség. Az elért eredmények megtartásához ugyanilyen elkötelezettség és munkamorál szükséges.

Az ülés harmadik előadója Bödök Károly volt, aki „Waldorf-szülőként” gazdagította a találkozó szakmai programját. A hallgatóság úm. első kézből kaphatott információt és betekintést arról, hogy a Waldorf-iskolák más iskolaszervezetten filozófia alapján működnek. Az iskola és a család együttműködése olyan egységet alkot, mely merőben eltér az általánosan elképzelt és megszokott formáktól. Bödök Károly gyermekei iskoláztatásának példáján keresztül mutatta be mindazt, amiben a Waldorf-iskolák irányítása eltér a klaszikus iskolákétól, s hogy mi a szerepük mindebben a szülőknek és az iskolát támogató közösségnek.

A magas színvonalú előadásokat építő jellegű vita követte, melyben felszínre kerültek az iskolairányítás szélesebb összefüggései.

A Katedra Társaság következő ülése 2016. november 3-án valósul meg, mely a nevelés és oktatás időszzerű módszertani kérdéseit vizsgálja majd. A KT ülését követő napon, 2016. november 4-én a „Katedra Napok” keretén belül a széles pedagógiai közönsséggel szervezünk találkozót a dunaszerdahelyi Legend Szállóban. A szimpózium vezérgondolata a „Sajátos nevelési igény a mindennapok iskolájában” lesz. A Katedra Társaság ezen kiemelt rendezvényére minden érdeklődőt szeretettel várunk.